

ROSA PETKOVIĆ

3 PO 3

Engelsdorfer Verlag
Leipzig
2015

Diese Leseprobe ist urheberrechtlich geschützt!

Bibliografische Information durch die
Deutsche Nationalbibliothek:
Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese
Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte
bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.dnb.de>
abrufbar.

ISBN 978-3-95744-793-7

Copyright (2015) Engelsdorfer Verlag Leipzig
Alle Rechte beim Autor

Ilustracija naslovnice: Jovanka Paklar
Fotografija: Rosa Petković
Grafička obrada: Mirko Bokšić
Lektorat: Zrinka Vulić

Hergestellt in Leipzig, Germany (EU)
www.engelsdorfer-verlag.de

8,50 Euro (D)

Diese Leseprobe ist urheberrechtlich geschützt!

UZVRAT LJUBAVI

SVAKA JE KAP TVOJE KRVI
U ZLATNI PLETER SABRANA,
I OBRANA JE SVIMA
KOJI SE U NJU ZAKLINJU,
A JA, JER TE LJUBIM
MOJ NARODE HRVATSKI
MOLEĆI SE ZA SVE
KOJI TI KOSTI OSKVRNJUJU,
RAZAPINJEM SRCE NA
STRATIŠTIMA
I GROBIŠTIMA TVOJIM.

Ova je knjiga posvećena žrtvama Bleiburga i Križnog puta gdje su nakon završetka Drugog svjetskog rata, u svibnju 1945.godine, Titovi partizani među nepreglednom kolonom izbjeglica smaknuli i više od stotinu tisuća Hrvata: muškaraca, žena, djece i staraca bez suđenja i prava na obranu.

U KOLONI 3 PO 3

Diese Leseprobe ist urheberrechtlich geschützt!

U KOLONI TRI PO TRI

Ovi se ljudi kreću u koloni tri po tri
i ne mogu ništa dodati
utonulim sjenama žalosnih vrba.
Možda će prepoznati put
razapet korakom prigušen žicama,
rastresen krikovima,
očima isušenih užasom koji potire suze
vapajem svog mraka?
Možda će prepoznati put osvetom označen
na licu jasike i nekoj nepreglednoj
gomili nejasnih mrlja razmazanih
po bleiburškom polju
dati ime "čovjek"?
Možda će, kad prestanu plakati,
promijeniti tok skeletnoj rijeci
proključalog korita bez vode i ušća,
satrvenu bujicu što dršće pod teretom
avetinskih stopa,
pretočiti u neku drugu vodu
što žubori pod nekim drugim poljem
zaklanjajući okrilje svih obmana i laži?
Možda će u mojoj neizmjerljivoj ljubavi
otpočinuti kao što neutješan kamen
otpočiva u umirućem pijesku,
ali nikad, vjeruj nikad, na tvojim poljima
i u tvojim jamama o, zemljo moja hrvatska,
neće otpočinuti bol gdje razvaljen jauk
postaje besmrtna na razrokom horizontu.
Bleiburg, 27. svibanja 1945.

Diese Leseprobe ist urheberrechtlich geschützt!

JAZOVKE

Sa rupom u potiljku i žicom na nogama,
zazidane šutnjom, obijeljene vapnom,
posijane su, eno, po talasavim poljima
jazovke što rugaju se usnama koje ih
dozivaju.

Slušam njihov bruj, gledam kud odlaze.

Jauk i jeza! Armija skeletna!

Ljubavi, zemljo moja, ja znam napamet
imena svih tvojih dječaka bačenih u jame,
taj bezdan jaucima stegnut, krikovima
zagnojen

da jednog dana niknu u neki osmijeh,
u neku travku, u neki cvijet.

Ta se imena lako pamte, jer se po njima
sunca dozivaju. Sunce moje,

Franjo, Ante, Mate, Ivane, Tomislave ...
sačuvali ste vrijeme za pogašena jutra
zatrpana ispod stijene

da mi spletu ruke i razmrse oči

kad kosti dozriju, a berači po njih stignu
s lijesom na nejakim djetinjim leđima.

PUSTINJA

Moj narod i ja hodamo pustinjom,
zavezani žicom, s čavlom u glavi,
u koloni tri po tri.

Možda ću pod uskovitlanim pijeskom
prepoznati put popločen krvlju,
krikovima rastresen?

Ne bojim se,
jer tko je, kročeći pustinjom
svoj narod gledao, smrti se ne boji.
Smrt ukapava munju u svako zrno
pijeska
i zrno pijeska bljesne nekom svetom
javom.

Pustinjska olujo, sudbino moja,
zatrpaj naše duše
svibanjskim ružama
jer ne plaši me smrt u pustinji
već pustinja u smrti.

TKO JE BIO U PAKLU

Tko je bio u paklu zna:
pakao je preširok da bi stao u crnilo noći,
a dan prekatak da bi ga pohranio
u svoje prozore i modrine.

Tko je bio u paklu zna:
pakao je iscjeljen u nama – prostranstva
tuge i pustare srca njegov su dom!

A kad nam se oči razmakn u cvjetove i
crve, duša diže pogled ka iščupanom nebu
tražeći odbjegli sjemenku mira,
iščezlu zraku svjetla.

Tog trenu korjenje duše, rudnici boli
zatrpani sjenama, probijaju krošnje
avetinjskih šuma i urastaju u poplašeno
jato vrana.
Vječna noć, a sna nigdje da otključa nebo i
pusti svjetlo na mrtvorođenu nadu.

Pakao – moja tjeskoba njegov je dom.
Ušao je u me kao more u lađu i razdvojio me
napola otkinuvši s mene moje umorno tijelo.
Sad jasno vidim: on i ja – tisuće hladnih
oceana – usta na usta bez izdisaja,
oči na oči bez treptaja!

Diese Leseprobe ist urheberrechtlich geschützt!

JEDINO JA, KOJA SAM MORALA UMRIJETI, ŽIVIM

Jedino ja, koja sam morala umrijeti,
živim i ljubim ova polja lavande,
jer kako ne zagrliti tu darovanu raskoš
što sije utjehu
po izoranim brazdama tjeskobe?

Ležim smirena, tu među crvima,
i čudim se vama koji me oplakujete,
jer, djeco moja, zar ne shvaćate: živa sam!
I posve je nevažno hoću li ikada stići
na put zakrčen zlatom što nas zasljepljuje
svojim drskim sjajem.

Živa sam!
Znam da sam živa po mnoštvu ptica
što pokrivaju zamrle ruke zatrane granjem.

Ukopana u zemlju poput bisera u školjku,
providna i tiha, čekam noć da se pomakne
iz savinutih zvijezda, a kad se pomakne,
povući ću pravac kroz ishodište svjetla
i postati vam bliža za jedan pramen sna.

Djeco, kćeri i sine moj, znam,
gledali ste kako me spuštaju
u potkrovlje zemlje; jutro je tada brevalo
koritima rijeka,

Diese Leseprobe ist urheberrechtlich geschützt!

kamenje je raslo gdje je počivala zora
pljusak srebra prevario je oči
i zatamnio izgled vidljivog svijeta.

Tog trena vrijeme je izgubilo
centar vrtnje,
krug vremena se razlio po meni,
a od slike rasutog kruga,
oko se razbilo na tisuće komada.

I sada, zar ne vidite,
u svakom komadiću oka,
s vama sjedinjena,
putujen kroz boje i oblike
okupana bezbrižnim pokretom
vode na česmi,
ploveći za vašim koracima,
ponosna kao brod što je jedrima
povio vjetrove svih svojih mora.

NAŠI SU DJEČACI DVA PUTA GORJELI

Vidjeh dječake uskovitlane vatrenim tornadom
kako razapinju rastvorene usne na vreloj,
jutarnjoj čađi presoljenog kornatskog kamenja
i jeza udari na vjeđe natopljene suzama
koje ne bijahu ni voda ni sol, već plamen
nasred rasušenog mora.

Postoji neki trenutak u koji ne stiže vrijeme
ni kiša što ispire srebro ognjenih riba zatočenih
sjajem rasplamsalih koralja.

Postoji neki trenutak kad se oči plaše mora
išaranog ljubičastim zmijama i vatrom što
razbacuje svoje jezičke po nama, jer u toj vatri
naši su dječaci dva puta gorjeli razapeti vriskom
poput galeba što krvari na vjetru.

Naučila sam, nagnuta iznad svog oceana,
da je bol zakovana za nas kao pupak čeda za
majčino srce, a ova duša u koju se ulijevaju suze
rastrganih voda, vuče nas horizontu koje će
jednom zauvijek otisnuti lađu na pučinu
pepelom naboranu.

Tu ću, eto, vratiti kliktaj njenom galebu,
zakloniti se od ognja vodom koja plamti
i izbrisati sjećanje na mjesto gdje je zora
izgorjela i pepelom zatrpala sve naše puteve.

KORNATI, 30. 08. 2007.

PRAZNINA

Ležim u žitu čekajući zoru
da me odvede
pred moj spaljeni dom.

Ruke razgrću klasje,
koljena dozivaju zvijezde
rasute po umornom nebu.

Kad krenem
vjetar će, možda, zadrhtati
zagledan u začuđene fazane,
i razmaknuti makove
na ivici polja.

Više ništa neću osjećati:
netaknuta i nijema,
zagrlit ću vrata
i uplakano dijete
na čađavom pragu.

TIŠINA

Zašutjelo je grmlje
pod ružičastim
Poljem
i fazani iščezoše
u tjeskobi svibnja.

O, proljeće bijelo,
što užičeš snoplja
i planine suza
u ocvalom oku,
zatvorit ću vrata
pred kostima tvojim
i zaspati na Polju
krvavom i nijemom.

MRŽNJA

Što više
nestajemo
u njenom
ustajalom dahu,
sve više nas
muhe salijeću.

Diese Leseprobe ist urheberrechtlich geschützt!

KRIK

Vidjeh svoj dom u plamenu,
vrisak konja osedlan vatrom,
pepelom propetu noć.

Jao meni koja sam izgubila zjene
na taj dan,
a razbor zametnula
u šipražju kraj prekopane rijeke.

Jao meni koja na taj dan
postah isprazna
i prohujah kroz vrijeme traženja
kao dah vjetra
kroz pustu tlapnju.

I sada, kada je sve dovršeno,
stojim na postolju od pjene
bez sjećanja na boje dana
što se razliše kroz tišinu.

I sada, kada je sve dovršeno,
napunih usta šutnjom
zazivajući u sebi krik
što me na taj dan
iz tvog vrta iskorijeni.

SJEĆANJE

Što učiniti kad čujemo vapaj
putnika bez puta
sa čavlom u zapešću
i žicom na nogama?
Skriti se u krv
njegovih rana,
ili mu darovati ruke
da ga polože na neku travu,
neke daleke, tuđe ledine?
I tko je on? Leptir ili zvijer?
Orao ili crv?
Ili moja sudbina -
savez trave i vjetra
na raskršću
gustih, neprovidnih dimova?
Možda je tek sjećanje
što me vreba besanom patnjom
sa bleiburškog polja
u nabujaloj koloni straha
sa crvenim očima svibnja?

Diese Leseprobe ist urheberrechtlich geschützt!

KRIŽ

Bol rođenja, plač maslinika
vratit će svjetlo na goru čemernu
gdje klečim pred ženom poduprtom leptirima,
gledajući kako bdije molitvom sapeta.
Vidjeh tada njemo srce u plamenu od pruća
i ruke što nadvisuju gorke uranke
pune ljepljivog mirisa smole,
ali to ne bijahu ruke, već križ
što gasne u zlatnim pletenicama sunca
na Polju gdje psi zveckaju lancima
kraj njenih mrtvih sinova.
Kako da te utješim, majko,
pod ovim zgrčenim Poljem gdje rasipna bol
smiruje doline zasijane zaboravom?
Od vrele, hrvatske zemlje ispeći ću krunu
što sijat će žarom vječnog spokoja
u zamjenu za radosnu zjenu
što svjetlošću zasljepljuje vrijeme
i smjernost tvojih dlanova
na kojima počiva toplina
mirisna i tiha.

NOŽ

Na grlu mi nož,
na nožu – zagasita boja smrti.

Krv je obnovila rijeku,
vodu pretvorila
u ljepljivu peteljku smrti
i dopratila me na obalu.

Sad razlikujem život od smrti
i povjerenje od pobjede.

Tvoj nož, usjek u polutama polja,
u moje grlo urezuje
svoju istinu.

Od te istine
sjenom ću se cvijeta zakloniti,
jer u njoj je tvoje prisustvo
netaknuto kao svitanje
pred usnulim okom.